

AAQQISSERT

Akissuteqaat 11.oktober 2010-meersoq taarserpaa.

Naalackersuisunut apequt: Inatsisartut inatsisaat nr. 7, 11. april 2003-meersoq, Arnat angutillu naligiissitaanissaat pillugu Inatsisartut inatsisaat, siunertamisut atuutsinneqarpa aammalu qanoq ilillutik Naalackersuisut qulakkeerniarpaat inatsit eqqortumik malitsinneqarnersoq? Uani pingaartumik paragrafit 1, 3 aamma 4 eqqarsaatigineqarput. (Inatsisartunut ilaasortaq Naaja Nathanielsen, Inuit Ataqatigiit)

Akissuteqaat.

(Isumaginninnermut Naalackersuisoq Maliina Abelsen)

Naaja Nathanielsenip Kalaallit Nunaanni naligiissitaanermut tunngasunut sunik anguniagaqarnissarput pillugu pisariaqartumik oqallinnissamut periarfissaqalersilluni apeqquteqarneranut qujavugut.

Aallarniutigalugu erseqqissarusuppara arnat angutillu assigiimmik periarfissaqarfigisaannik kiisalu assigiinngissutip nukittoqqutitut isigineqarfigisaanni naligiissitsineq tunngavigalugu inuiaqatigiinnik pilersitsinissaq Naalackersuisut takorluugarimmassuk. Taamaattumik assigiinngissuseq naligiissitsinermik tunngavigisatsinnut akuuvoq. Inuiaqatigiit arnat angutillu kissaatigisamittut inuuffigisinnaassagaat, kiisalu suaassuseq tunngavigalugu inissisimanissamik qangaaniilli naatsorsuutit inuttut nukissatsinnik atorluanaanissamut aporfigineqassanngitsut Naalackersuisut kissaatigaat.

Arnat angutillu naligiissitaanerat Naalackersuisut inuiaqatigiinnik ilorraap tungaanut ineriartortitsinerup isumaqarfigaat. Nunani tamalaani misissueqqissaarnerni inuiaqatigiinni naligiissitaanerup annertussusia qitiusumik siuariartortit erseqqissaatigineqarpoq, tassami naligiissitsinikkut inuiaqatigiit piginnaasanik tamarmiusunik tamakkiisumik atorluanaanissaanut tunngavissiisoqarmat.

Naalackersuisuni isumaqarpugut inuiaqatigiinnik ineriartortitsinerup naligiissitaaneq eqqarsaatigalugu misissoqqissaarneqarnissaa pingaaruteqartoq, inuiaqatigiinnik ineriartortitsinermi arnat angutillu inuunermi inissisimanerat assigiinngitsumik sunnerneqartarmat. Assersuutigalugu inuiaqatigiinni oqimaaqatigiinngitsoqqaajaasinnaanera takusinnaasarpaput arnat ilinniarluarsimasut sumiiffinnut suliffissatigut ilinniakkatigullu periarfissaqarluarfiusunut nuukkaangata, angutit nikinnatik ilinniartitaanermit peeraluttuinnarlutik. Misissuinermi ”Nunani Avannarlerni Killerni Arnat atugarissaarnerat”-nni inuiaqatigiit nutarsarneqarnerannut peqatigitillugu Savalimmiuni arnat inuusuttut allamut nuttartorujussuunerat nunaqarfiillu inuerukkiartornerat qanoq misigineqarsimanersoq allaaserineqarpoq. Inuiaqatigiinnik ineriartortitsinerup arnanut angutinullu qanoq assigiinngitsumik sunniussimanera, kiisalu kinguneri inuiaqatigiinnut tamarmiusunut qanoq allannguisinnaaneri Savalimmiuni takuneqarsimavoq. Misilittakkat tamakku Kalaallit Nunaanni ilinniarfigisariaqarpavut.

Arnat angutillu naligiissitaanissaat pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 7, 11. april 2003-meersoq pisortat namminersortullu suliffeqarfiutaasa naligiissitaanermik politikiminni pilersaarusiornerminnilu ilanngussinissaat pillugu aalajangersakkamik imaqarpoq. Taamaattorli

inatsit aalajangersimavinningsumik oqaasertaqarpoq pingaarnersiullunilu ingerlatsinissamik aalajangersimasumik piumasaqaateqarfiunani. Taamaattumik Naalakkersuisut naliliipput inatsit iluarsaanneqassasoq qanorlu Kalaallit Nunaanni naligiissitaanissaq pillugu sulilluarnerusinnaanitsinnik misissueqqissaarnissamat piffissanngortoq, tamanna isumaginninnikkut aningaasaqarnikkullu inuiaqatigiinnut iluaqutaassammat.

Naligiissitaanermut siunnersuisoqatigiit 2008-mi Inuussutissarsiornermut Suliffeqarnermullu Naalakkersuisoqarfimmit Isumaginninnermut Naalakkersuisoqarfimmut suliassaqarfitsigut allannguiffigineqarput, naligiissitaanissaq pillugu sulinermi isumaginninnikkut politikeqarneq siuarsarniarlugu. Naligiissitaanermut tunngasut isumaginninnermik suliassaqarfimmiiginnarnissaat Naalakkersuisuni kissaatigaarput, tassami naligiissitaaneq pillugu oqallinneq isumaginninnikkut politikikkut kiinnerfiunissaa pingaaruteqarmat. Assersuutigalugu arnarpassuit innarluuteqalerfiusumik toqumillu kinguneqartumik sakkortuumik timikkut naalliutsitaasarnerat, inuttut inuiaqatigiillu aningaasaqarnermut ajornartorsiutaasorujussuuvoq. Naligiissitaanikkut arnanut timikkut nakuusertarneq sunniuteqarluartumik pitsaaliorneqarsinnaavoq, nakuusertarneq inuttut isiginneriaatsimik suaassutsimillu inissisimanermik isiginninnermik tunngavilerujussuommat.

Suliffeqarfiit §§ 3 aamma 4 naapertorlugit nalunaaruteqartussaanagerat pillugu aalajangersakkat pillugit Naaja Nathanielsenip apeqqutaanut tunngatillugu nalunaarutit kingulliit 2006-imeersuupput. Taamanerniilli – ilaatigut Inuussutissarsiutinik Nalunaarsuiffimmik allanngortitsinermut atatillugu - sulisussaaleqineq teknikkikkullu ajornartorsiuteqarneq pissutigalugit nalunaaruteqartitseqqittoqarsimanngilaq. Nalunaarutigineqartunit 2006-imeersunit allassimavoq nunatsinni suliffeqarneq qangaaniilli arnanut angutinullu suliassaatinneqartunut suaassutsikkut agguataarneqartut, kiisalu angutit arnanit amerlanerujussuit suliffeqarfinni aqutsisutut qaffasinnernik atorfeqartartut. Naligiissitaanermut tunngasuni suliat pillugit allagaatini allassimasoqanngilaq nalunaarutigineqartut suliniutinut aalajangersimasunut atorneqarsimanersut, kiisalu suliffeqarfinni naligiissitaaneq sammineqarnerulersimanersoq. Taamaattorli nalunaarutigineqartut naligiissitaanermik siuarsaaqataavivusimarpasinnngillat, taamatullu aamma periusissatut piumasaqaat maanna atuuttoq aallaavigalugu nalunaarutigineqartut suliffeqarnermi naligiissitaanerup annertussusia pillugu nutaanik ilisimasaqarfiungaaleratik.

Naalakkersuisut naligiissitsiniarluni suliniarnerit ingerlaavartuunissaat amigaatigineqarsimasoq nalilerpaat. Suliassaqarfimmi nutaamik inatsiseqalernikkut siunissami naligiissitaanermut pitsaanagerusunik atugassaqartitsisoqalersinnaavoq, tamatumalu saniatigut naligiissitaanermut tunngasuni isumaginninnikkut politikimut tunngasortaasut sammineqarlutik, taakku maanna inatsimmi ilaatinneqarujussuannngimmata. Naalakkersuisut isumaat tamarmiusoq tassaavoq, naligiissitaanermut tunngasuni maanna inatsit naligiissitaanerup siuarsarneqarnissaanut naammattumik iluaqutaasimanngitsoq, nuannaarutigarpullu Naaja Nathanielsenip pineqartumi apeqquteqarnermigut, naligiissitaanermut tunngasuni inatsit pillugu pisariaqartumik oqallinneq aallartimmagu.

2011-mi ukiakkut ataatsimiinnermi naligiissitaanermut tunngasuni inatsisissatut siunnersuummik saqqummiussisinaanissaq Naalakkersuisut neriutigaat. Inatsisip nutaap naligiissitaanermut tunngasuni maanna inatsisaasut marluk iluarsivigineqarnerannik imaqaanissaa, kiisalu suaassutsinut tunngatillugu pingaarnersiulluni ingerlatsinissaq eqqarsaatigalugu kiisalu Naligiissitaanermut Siunnersuisoqatigiit siammarteriffiusumik aallarnisaavivusumillu suliqaarnerannut tunngatillugu pisussaaffiliinerunissaa siunertaavoq.